

Αναθεώρηση του Συντάγματος και Διοίκηση

Της κ. **Ελισάβετ ΜΠΕΣΙΛΑ-ΜΑΚΡΙΔΗ**

Καθηγήτριας,

Προέδρ. Τμήμ. Δημόσ. Διοίκ. Παντείου Π.Κ.Π.Ε.

Το θέμα Διοίκηση και Αναθεώρηση του Συντάγματος με απασχόλησε ιδιαίτερα πρώτον γιατί διδάσκω Συνταγματικό Δίκαιο στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης του Παντείου Πανεπιστημίου και δεύτερον διότι θεωρώ, ότι το τμήμα αυτό που αφορά στην αναθεώρηση της Διοίκησης, μας παρέχει την ευκαιρία να λύσουμε μερικά από τα σημαντικότερα ζητήματα της δυσλειτουργίας της κρατικής μηχανής και ειδικότερα της Δημόσιας Διοίκησης.

Θα μπορούσαμε να κατατάξουμε σε τρεις τους τομείς, που ακολούθησε η διαδικασία αναθεώρησης στο θέμα αυτό:

- α. Ο πρώτος τομέας αφορά στην Κεντρική Διοίκηση.
- β. Ο δεύτερος αφορά στην Αποκέντρωση.
- γ. Ο τρίτος αφορά στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Η Δημόσια Διοίκηση έχει μία ιδιορρυθμία: ενώ τα προβλήματά της είναι γνωστά και επαναλαμβάνονται, η λύση τους είναι δύσκολη να βρεθεί και όταν αυτή βρίσκεται κανείς δεν αναλαμβάνει το κόστος της λύσης, που ενδεχομένως υπάρχει. Έτσι, τα προβλήματα διαιωνίζονται στην πάροδο του χρόνου χωρίς να προτείνονται ουσιαστικές λύσεις.

Εν όψει των συζητήσεων και προτάσεων, που έγιναν στην Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντ. της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής θα επισημάνω τις σημαντικότερες διατάξεις, που αφορούν στη Διοίκηση.

α. Ως προς τον πρώτο τομέα που αφορά στην Κεντρική Διοίκηση

Το πρώτο βελτιωτικό μέτρο θα πρέπει να είναι ο τρόπος προσλήψεως των υπαλλήλων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Πράγματι ο Ν.2190/1994¹ «Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής για την επιλογή προσωπικού και ρύθμιση θεμάτων διοίκησης» βοήθησε σημαντικά στη βελτίωση του τρόπου προσλήψεως και καθιέρωσε τις προσλήψεις με πανελλήνιο διαγωνισμό. Πρέπει να καθιερωθεί η ισότητα και η αξιοκρατία στις προσλήψεις με γενικά και όχι αφηρημένα κριτήρια και τούτο, γιατί κύριο χαρακτηριστικό των περιόδων εφαρμογής κάθε συστήματος προσλήψεων είναι η ανατροπή του στην πράξη, διά μέσου της επινοήσεως και καθιερώσεως σειράς πρακτικών, οι οποίες καταστρατηγούν το άρθρο 103 παρ. 2 του Συντάγματος, που προβλέπει, ότι: «Κανένας δεν μπορεί να διοριστεί υπάλληλος σε οργανική θέση που δεν είναι νομοθετημένη. Εξαιρέσεις μπορεί να προβλέπονται από ειδικό νόμο, για να καλυφθούν απρόβλεπτες και επείγουσες ανάγκες με προσωπικό, που προσλαμβάνεται για ορισμένο χρόνο με σχέση ιδιωτικού δικαίου».

Είναι χαρακτηριστικό, ότι από το Μάιο του 1994, που δημοσιεύτηκε ο νόμος 2190 μέχρι το Νοέμβριο του 1995, δηλαδή σε διάστημα 20 μηνών, έγιναν 22 τροποποιήσεις, όπως προκύπτει από τα πρακτικά των συζητήσεων της Επιτροπής Αναθεώρησης του Συντ. Και μάλιστα κατατέθηκε στα πρακτικά πίνακας με τις σχετικές τροποποιήσεις, ο δε νόμος χαρακτηρίστηκε ως «κινούμενη άμμος».

Η Επιτροπή Αναθεώρησης του Συντ. λαμβάνοντας υπόψη τους εν λόγω προβληματισμούς, πρόσθεσε στο άρθρο 103 νέα παράγραφο, είναι η 7, ώστε να μην υπάρχουν περιθώρια προσλήψεων από παράθυρα. Έτσι, προβλέπεται, ότι: «7. Η πρόσληψη υπαλλήλων στο δημόσιο και στον ευρύτερο δη-

μόσιο τομέα, όπως αυτός καθορίζεται κάθε φορά, γίνεται είτε με διαγωνισμό, είτε με επιλογή, σύμφωνα με προκαθορισμένα και αντικειμενικά κριτήρια, υπό τον έλεγχο Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού, που συγκροτείται και λειτουργεί ως ανεξάρτητη διοικητική Αρχή, όπως ο νόμος ορίζει».

Θα πρέπει όμως παράλληλα να μην επιτρέπεται η πρόσληψη εκτός των υπαλλήλων για την κάλυψη παγίων αναγκών του Δημοσίου, αλλά ούτε και μονιμοποίηση του προσωπικού, που προσλήφθηκε για κάλυψη απρόβλεπτων και επείγουσών αναγκών με σύμβαση ορισμένου χρόνου.

Ο αναθεωρητικός νομοθέτης έλαβε πρόνοια και για τις περιπτώσεις αυτές που συνεχώς δημιουργούσαν, όχι μόνο προβλήματα, αλλά και κοινωνικές αναταραχές, όταν έληγαν οι συμβάσεις αορίστου χρόνου και οι ενδιαφερόμενοι ζητούσαν να μονιμοποιηθούν. Έτσι, στο άρθρο 103 προστέθηκε η παρ. 8, που ορίζει, ότι: «Νόμος ορίζει την ανώτατη χρονική διάρκεια σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου στο Δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός καθορίζεται κάθε φορά, για τη κάλυψη είτε πρόσκαιρων, είτε απρόβλεπτων και επείγουσών αναγκών. Απαγορεύεται από το νόμο ή μονιμοποίηση προσωπικού, που υπάγεται στο προηγούμενο εδάφιο ή η μετατροπή των συμβάσεών του σε αορίστου χρόνου».

Αλλά το συνταγματικό αυτό πλαίσιο των προσλήψεων θα πρέπει να επεκταθεί και στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ώστε να καλύπτει και αυτούς όποτε δήποτε προβαίνουν σε προσλήψεις. Επίσης, θα ήταν πιο ολοκληρωμένη η διάταξη της παρ. 7, που προβλέπει την συνταγματική κατοχύρωση του Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού, που είναι ήδη νομοθετημένη Ανεξάρτητη Αρχή, αν προβλέπονταν η διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του, ώστε να μην περιορίζονται μόνο στις προσλήψεις των δημοσίων υπαλλήλων, αλλά να επιβλέπει και την τήρηση της αξιοκρατίας στο σύνολο του υπαλληλικού σώματος.

Το δεύτερο βελτιωτικό μέτρο στον τομέα αυτό, θα πρέπει να είναι η ανάπτυξη ελεγκτικών μηχανισμών στη Δημόσια Διοίκηση.

Η Δημόσια Διοίκηση για να λειτουργήσει σωστά, προϋποθέτει το συστηματικό έλεγχο και την παρακολούθηση του τρόπου αντιμετώπισης των αιτημάτων των πολιτών και την ανταπόκριση της Διοίκησης σ' αυτά. Η διαφύλαξη των δικαιωμάτων και ελευθεριών του πολίτη είναι αναγκαία. Ο εκσυγχρονισμός και η ανάπτυξη των δημοσίων υπηρεσιών προϋποθέτει την ενεργοποίηση μηχανισμών κοινωνικού ελέγχου της εξουσίας, ανάμεσα στους οποίους η Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή του Συνηγόρου του Πολίτη, που ήδη έχει κατοχυρωθεί στην παρ. 9 του άρθρου 103 του υπό αναθεώρηση Συντάγματος, καλείται να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο.

β. Ο δεύτερος τομέας αφορά στην Αποκέντρωση

Το άρθρο 101Α του Συντ.² καθορίζει τις βάσεις και τις αρχές της αποκέντρωσης.

Ο πρώτος βαθμός αποκέντρωσης καταργήθηκε, γιατί «ταυτίστηκε ο νομός με τον νομάρχη σε επίπεδο αποκέντρωσης και απορροφήθηκε από την αυτοδιοίκηση» και παράμεινε μόνο ο δεύτερος βαθμός αποκέντρωσης.

Ειδικότερα, με τις διατάξεις του νόμου 2218/1994 καταργήθηκε ο προβλεπόμενος από την προϋσχύουσα νομοθεσία, ως όργανο του Κράτους Νομάρχης ο οποίος ήταν το ανώτατο όργανο για την άσκηση της διοίκησης στο Νομό, άμεσος αντιπρόσωπος της Κυβέρνησης σ' αυτόν και υπεύθυνος για την άσκηση και εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής στην περιφέρεια του Νομού, ενώ τον τίτλο τον έχει πλέον αιρετό όργανο του δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης.

Πρέπει να επισημανθεί, ότι με την κατάργηση των Νομαρχών, όχι μόνο η άσκηση των διοικητικών λειτουργιών του Κράτους στο Νομό περιήλθε στους Ο.Τ.Α., αλλά και αποφασιστικές αρμοδιότητες τους ανατέθηκαν σε όργανο της τοπικής αυτοδιοίκησης ενώ με την κατάργηση των περιφερειακών διευθυντών καταλύθηκε στην ουσία η κρατική αποκεντρωμένη διοίκηση στην περιφέρεια και απέμειναν σ' αυτήν μόνο «σκιώδεις αρμοδιότητες», οι οποίες και αυτές περιήλθαν στην περιφέρεια.

Προτείνουμε να αποκατασταθεί και ο πρώτος βαθμός αποκέντρωσης γιατί: Α. Υπάρχει παράδοση να υπάρχει αποκέντρωση σε επίπεδο Νομού. Και Β. Ασκείται καλύτερα η εποπτεία, όταν στο ίδιο γεωγραφικό πλαίσιο, που βρίσκεται το εποπτευόμενο όργανο, υπάρχει και το όργανο, που ασκεί την εποπτεία.

Αλλά ο πρώτος βαθμός αποκέντρωσης είναι απολύτως αναγκαίος και για την άσκηση της εποπτείας νομιμότητας επί των Ο.Τ.Α..

Η μόνη νέα τροποποίηση στο άρθρο 101 πραγματοποιήθηκε στην παρ. 3 όπου διευκρινίζεται, σύμφωνα εξ άλλου και με τη νομολογία του Σ.τ.Ε. κατά την ερμηνεία του άρθρου αυτού, ότι ο έλεγχος των κεντρικών οργάνων πάνω στα περιφερειακά όργανα του Κράτους είναι έλεγχος «νομιμότητας», προσθέτουμε απλώς και μόνο κατασταλτικός.

γ. Το τρίτο πλαίσιο αφορά στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

Μέχρι τη θέσπιση των δευτεροβάθμιων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, ο όλος προβληματισμός περιστράφηκε γύρω από την οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων των μόνο τότε υφισταμένων πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α., των Δήμων και Κοινοτήτων, απέναντι στις αρμοδιότητες της κρατικής διοίκησης. Επομένως, το Σύνταγμα οφείλει να κατοχυρώσει ρητά τον πρώτο και δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης αφήνοντας στον κοινό νομοθέτη να προσδιορίσει τη συγκεκριμένη ονομασία και συγκεκριμένο επίπεδο, που οργανώνεται ο πρώτος και δεύτερος βαθμός και θα ήταν πρόωρο να συζητήσουμε για ένα τρίτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης, όταν ακόμη δεν έχει ολοκληρωθεί η λειτουργία του β' βαθμού και όταν δεν έχει ακόμη αποσαφηνιστεί πλήρως η σχέση μεταξύ του α' και β' βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης.

Με τη νέα διατύπωση των παρ. 1 και 2 του άρθρου 102 του Συντ. ενδυναμώνονται οι αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης και μάλιστα διπλά:

Πρώτον με την εισαγωγή για πρώτη φορά του τεκμηρίου αρμοδιότητας για τις τοπικές υποθέσεις υπέρ των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.³ Έτσι, ο νόμος περιορίζεται μόνο να κατανέμει τις τοπικές υποθέσεις ανάλογα με το εύρος τους στους οργανισμούς πρώτου και δεύτερου βαθμού όπως εξ άλλου έχει δεχθεί και η πρόσφατη νομολογία του Σ.τ.Ε. του 1998 στις αποφάσεις 3440-3444. Εξ άλλου, με τη νέα διατύπωση της παρ. 1 παρέχεται η δυνατότητα στον κοινό νομοθέτη να αναθέτει στους Ο.Τ.Α. την άσκηση κρατικών ως προς την φύση τους αρμοδιοτήτων, που δεν συνιστούν κατά νομική ακριβολογία τοπική υπόθεση, αλλά που πρέπει να ασκούνται σε τοπικό επίπεδο, όπως π.χ. η προστασία του περιβάλλοντος, ο χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός, η προστασία της υγείας κ.ά..

Δεύτερον οι αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α. ενδυναμώνονται με την παρ. 2,3,4 του άρθρου 102⁴ η οποία προβλέπει την διοικητική και οικονομική αυτοτέλειά τους. Η κρατική εποπτεία επί των Ο.Τ.Α. διευκρινίζεται, ότι συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας, ώστε να μην εμποδίζεται η «πρωτοβουλία και η ελεύθερη δράση τους».

Η τελευταία διάταξη του ισχύοντος άρθρου 102, που προβλέπει την «μέριμνα» του Κράτους για την εξασφάλιση πόρων στους Ο.Τ.Α. προκειμένου να εκπληρώσουν την αποστολή τους τροποποιήθηκε και καθορίζεται με πολύ πιο επιτακτικό τρόπο η υποχρέωση του Κράτους να λαμβάνει όλα τα αναγκαία κανονιστικά νομοθετικά, διοικητικά και δημοσιονομικά μέτρα προκειμένου να διασφαλίζεται η οικονομική αυτοτέλεια των Ο.Τ.Α. και γιατί, διατηρείται σε ισχύ η ευχέρεια του νομοθέτη να επιβάλει και να εισπράττει φόρους και τέλη, που αποδίδονται στη συνέχεια στην τοπική αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού. Κυρίως όμως γιατί εισάγεται μια τρίτη ρύθμιση στην παράγραφο αυτή που είναι και η κυρίως ρύθμιση, καινοτομική ρύθμιση, σύμφωνα με την οποία παρέχεται από το Σύνταγμα στους Ο.Τ.Α. μια εξουσία δημοσιονομικού χαρακτήρα να επιβάλουν οι ίδιοι με πράξη τους και να εισπράτουν τοπικά έσοδα. Ειδικότερα, προβλέπεται, ότι «Νόμος ορίζει τα σχετικά με τον καθορισμό και την είσπραξη τοπικών εσόδων, απ' ευθείας από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης». Έτσι, σύμφωνα πάντα με την νέα παρ. 5 του άρθρου 102 προκειμένου οι Ο.Τ.Α. να εκπληρώσουν την αποστολή τους «κάθε μεταφορά αρμοδιοτήτων από κεντρικά ή περιφερειακά όργανα του κράτους προς την τοπική αυτοδιοίκηση συνεπάγεται και τη μεταφορά των αντιστοίχων πόρων».

Το θέμα του τοπικού δημοψηφίσματος δημιούργησε και πάλι στην Αναθεωρητική Επιτροπή της Βουλής έντονες συζητήσεις. Παρά τις επιφυλάξεις, που διατυπώθηκαν από τον Εισηγητή της πλειοψηφίας, ότι: «Τα τοπικά δημοψηφίσματα κατατέμνουν το σώμα της κοινωνίας, τέμνουν και διαιρούν την ενότητα της λαϊκής κυριαρχίας και μπορεί να οδηγήσουν σε πρόχειρες επιπόλαιες, αντιφατικές αποφάσεις και κυρίως να μετατρέψουν τον ενιαίο ελληνικό λαό, την ελληνική κοινωνία, σε ένα συνολήλευμα συγκρουομένων τοπικών ή συντεχνιακών συμφερόντων», πιστεύουμε, ότι η θεσμοθέτηση του τοπικού δημοψηφίσματος θα ήταν θετική. Εξ άλλου, αυτά θα αναφέρονται σε τοπικής σημασίας θέματα και δεν θα δημιουργούν προβλήματα στη συνολική λειτουργία του κράτους και θα είναι γνωμοδοτικά. Εάν θέλουμε η Τοπική Αυτοδιοίκηση και των τριών βαθμών να γίνει ένα πραγματικό κέ-

Κωνσταντίνος ΓΕ. Αθανασόπουλος
Καθηγητής Τμήμ. Οικ., Περιφ.
Ανάπτ. Παντείου Πανεπιστ.
Κοινων. Πολ. Επ. Αθηνών

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΚΑΙ
ΤΟΠΙΚΗ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ**

Τόμος Α΄
Δ΄ έκδοση

Ο θεσμός της Περιφέρειας στο Βέλγιο.
Ο θεσμός της Περιφέρειας στην Γαλλία.
Ο θεσμός της Περιφέρειας στην Ελλάδα.
Ο θεσμός της Περιφέρειας στην Ιταλία.
Η Επιτροπή Περιφερειών.
Βιβλιογραφία.

Αθήναι, 1999

Κωνσταντίνος ΓΕ. Αθανασόπουλος
Καθηγητής Τμήμ. Οικ., Περιφ.
Ανάπτ. Παντείου Πανεπιστ.
Κοινων. Πολ. Επ. Αθηνών

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΚΑΙ
ΤΟΠΙΚΗ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ**

Τόμος Β΄
Νέα έκδοση
(Ε΄)

Αυστρία, Βέλγιο, Δανία,
Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο,
Ιταλία

Αθήναι, 2000

ντρο εξουσίας των πολιτών, πρέπει να εξασφαλίσουμε θεσμούς, που πράγματι θα αναγορεύουν τον ίδιο τον πολίτη σε αποφασιστικό ρυθμιστή των όποιων δήποτε επιλογών και αποφάσεων παίρνονται στο επίπεδο της τοπικής κοινωνίας.

Προτείνουμε να κατοχυρωθεί συνταγματικά η δυνατότητα των συλλογικών οργάνων των Ο.Τ.Α., να μπορούν να προκηρύσσουν δημοψηφίσματα για τοπικά ζητήματα, που αφορούν κοινωνικά θέματα στις τοπικές κοινωνίες. Το Σύνταγμα θα προβεί στην πρόβλεψη, αλλά ο νόμος θα καθορίσει ποιές είναι οι υποθέσεις για τις οποίες θα μπορεί να αποφάινεται η τοπική κοινωνία.

Συμπερισματικά καταλήγω, ότι:
Στο άρθρο 101 θα έπρεπε να κατοχυρωθεί και η αποκέντρωση α΄ βαθμού για τους λόγους, που ήδη ανέφερα.

Ως προς τις προσλήψεις στο Δημόσιο το θέμα ρυθμίστηκε ικανοποιητικά στο άρθρο 103 παρ. 7 αφού ελαχιστοποιήθηκαν οι περιπτώσεις προσλήψεων με κομματικά κριτήρια και λύθηκε το θέμα των εκτάκτων, αφού ρητά απαγορεύεται στην παρ. 8 του άρθρου 103 η μονιμοποίησή τους.

Η συνταγματική κατοχύρωση στην παρ. 9 με την κατοχύρωση του Συνηγόρου του Πολίτη ως ανεξάρτητης αρχής πιστεύω, ότι θα συμβάλει θετικά αφού είναι ένας μηχανισμός κοινωνικού ελέγχου για τη βελτίωση της Δημόσιας Διοίκησης.

Σχετικά με την Τοπική Αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού στο άρθρο 102 πιστεύω, ότι ρυθμίστηκαν πολλά προβλήματα, ιδιαίτερα σημαντικό είναι το τεκμήριο αρμοδιότητας για τις τοπικές υποθέσεις υπέρ των Ο.Τ.Α. αλλά και η πρόβλεψη για διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια.

Θετική πιστεύω, ότι θα ήταν η πρόβλεψη για τοπικό δημοψήφισμα με τις προϋποθέσεις, που ανέπτυξα.

Δεν λύνεται βέβαια η δυσλειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης με τις ρυθμίσεις αυτές, πάντως είναι μία καλή αρχή, ώστε να τεθούν οι βάσεις για μία ανανεωμένη Δημόσια Διοίκηση με λιγότερη ταλαιπωρία για τον μέσο πολίτη.

Σημειώσεις

1. Άρθρο 103: [Στο άρθρο 103 προστίθενται παράγραφοι 7, 8 και 9 ως εξής]:

«7. Η πρόσληψη υπαλλήλων στο δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα όπως αυτό καθορίζεται κάθε φορά, πλύν των περιπτώσεων της παραγράφου 5, γίνεται είτε με διαγωνισμό, είτε με επιλογή σύμφωνα με προκαθορισμένα και αντικειμενικά κριτήρια υπό τον έλεγχο Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού που συγκροτείται και λειτουργεί ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή, όπως νόμος ορίζει.

8. Νόμος ορίζει την ανώτατη χρονική διάρκεια σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου στο δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός καθορίζεται κάθε φορά, για την κάλυψη είτε πρόσκαιρων, είτε απρόβλεπτων και επειγουσών αναγκών κατὰ το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2. Απαγορεύεται η από το νόμο μονιμοποίηση προσωπικού που υπάγεται στο προηγούμενο εδάφιο ή η μετατροπή των συμβάσεων του σε αορίστου χρόνου.

9. Νόμος ορίζει τα σχετικά με τη συγκρότηση και τις αρμοδιότητες του «Συνηγόρου του Πολίτη» που λειτουργεί ως ανεξάρτητη αρχή».

Άρθρο 101 Α: [προστίθεται άρθρο 101 Α ως εξής]:

«1. Όπου από το Σύνταγμα ή με ειδική διάταξη νόμου που παραπέμπει ρητά στο άρθρο αυτό προβλέπεται η συγκρότηση και η λειτουργία ανεξάρτητης αρχής, τα μέλη της διέπονται από προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία, όπως νόμος ορίζει. 2. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την επιλογή και την υπηρεσιακή κατάσταση του επισημονικού και λοιπού προσωπικού της υπηρεσίας που οργανώνεται για την υποστήριξη της λειτουργίας κάθε ανεξάρτητης αρχής. Τα πρόσωπα που στελεχώνουν τις ανεξάρτητες αρχές πρέπει να έχουν ανάλογα προσόντα, όπως ο νόμος ορίζει. Η επιλογή τους γίνεται με απόφαση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής ύστερα από πρόταση του αρμόδιου υπουργού. Προτάσεις μπορούν να υποβληθούν και από τα Κόμματα της Βουλής. Επιλέγονται τα πρόσωπα που συγκεντρώνουν την αυξημένη πλειοψηφία των τριών πέμπτων των παρόντων μελών της Επιτροπής. Εάν η αυξημένη αυτή πλειοψηφία δεν επιτευχθεί θεωρείται, ότι έχουν επιλεγεί όσοι συγκεντρώσαν τους περισσότερους ψήφους, η διαδικασία όμως της επιλογής όσων μελών δεν συγκεντρώσαν την αυξημένη πλειοψηφία επαναλαμβάνεται μετά από έξι μήνες. Τα σχετικά με την διαδικασία επιλογής ορίζονται από τον Κανονισμό της Βουλής. 3. Με τον Κανονισμό της Βουλής ρυθμίζονται όσα αφορούν τη σχέση των ανεξάρτητων αρχών με τη Βουλή και ο τρόπος άσκησης του κοινοβουλευτικού ελέγχου».

2. Άρθρο 101 παρ. 3: [Η παρ. 3 του άρθρου 101 αντικαθίσταται ως εξής]:

«3. Τα περιφερειακά όργανα του κράτους έχουν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα για τις υποθέσεις της περιφέρειάς τους. Τα κεντρικά όργανα του κράτους, εκτός από ειδικές αρμοδιότητες, έχουν την γενική κατεύθυνση, το συντονισμό και τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των περιφερειακών οργάνων, όπως νόμος ορίζει».

3. Βλ. Κωνστ. ΓΕ. Αθανασόπουλου: Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης. Τόμ. Α', Δ' έκδ. Αθήναι, 2000, σ. 36, για την προταθείσα αναθεώρηση του άρθρου 102.

4. Άρθρο 102: [Το άρθρο 102 αντικαθίσταται ως εξής]:

«1. Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Υπέρ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης συντρέχει τεκμήριο αρμοδιότητας για την διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Νόμος καθορίζει το εύρος και τις κατηγορίες των τοπικών υποθέσεων καθώς και την κατάταξή τους στους επί μέρους βαθμούς. Με νόμο μπορεί να ανατίθεται στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης η άσκηση αρμοδιοτήτων, που συνιστούν αποστολή του Κράτους. 2. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Οι αρχές τους εκλέγονται με καθολική και μυστική ψηφοφορία, όπως ο νόμος ορίζει». 3. [όπως έχει!]. [Η παράγραφος 4 καταργείται, ενώ οι παράγραφοι 5 και 6 αναριθμούνται ως 4 και 5 αντιστοίχως]: «4. [5] Το κράτος ασκεί στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης εποπτεία, που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας και δεν επιτρέπεται να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους. Ο έλεγχος νομιμότητας είναι κατασταλτικός και ασκείται όπως ο νόμος ορίζει. Πειθαρχικές ποινές στα αιρετά όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης, εκτός από τις περιπτώσεις, που συνεπάγονται αυτοδικαίως έκπτωση ή αργία, επιβάλλονται μόνο ύστερα από σύμφωνη γνώμη συμβουλίου που αποτελείται κατὰ πλειοψηφία από τακτικούς δικαστές, όπως ορίζει.

5. [6] Το κράτος λαμβάνει τα νομοθετικά, κανονιστικά και δημοσιονομικά μέτρα, που απαιτούνται για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας και των πόρων, που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση της αποστολής και την άσκηση των αρμοδιοτήτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης με ταυτόχρονη διασφάλιση της διαφάνειας κατὰ τη διαχείριση των πόρων αυτών. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την απόδοση και κατανομή, μεταξύ των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των φόρων ή τελών, που καθορίζονται υπέρ αυτών και εισπράττονται από το κράτος. Κάθε μεταφορά αρμοδιοτήτων από κεντρικά ή περιφερειακά όργανα του κράτους προς την τοπική αυτοδιοίκηση συνεπάγεται και τη μεταφορά των αντίστοιχων πόρων. Νόμος ορίζει τα σχετικά με τον καθορισμό και την είσπραξη τοπικών εσόδων απ' ευθείας από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης».